

[Per Federspiel.]

ter, til at mistænke Danmark for at have afvejet fra vor hidtidige politik på dette område. Den kolde krig er ikke den vestlige verdens opfindelse, men er kommet til at give NATO-samarbejdet et ganske særligt indhold. Denne kolde krigs fortsættelse, som vel alle i det høje ting må beklage, understreger tillige nødvendigheden af at bringe vort beredskab i orden og udbygge NATOs forsvarsmæssige organisation ikke blot på det generelle plan, men i dens praktiske enkeltheder. Det er derfor ikke Berlin-krisen, men den beklagelige udvikling, der har stået på gennem en lang årrække i forholdet øst-vest, der har skærpet kravet om også at bringe kommandoforholdet i Østersøområdet i orden.

Jeg skal derefter vende mig til den anden af den højtærede udenrigsministers præmisser, nemlig at det skulle være atomfaren, faren for en udløsning af atomkrigen, der drager de vestlige lande sammen i et stadig snævrere samarbejde. Jeg kan ikke være enig i denne begrænsede opfattelse; jeg er så optimistisk at tro, at det ikke alene er det rent negative, frygten for de truende farer, der motiverer det vesteuropæiske samarbejde, sådan som det har udviklet sig og stadig er i udvikling. I de senere år har tilliden til, at den vesteuropæiske integration — som den højtærede udenrigsminister så rammende oversatte ved sammenvoksning — ikke blot tjente afværgeformål, men tillige i stigende grad har et positivt sigte, vokset sig stærkere.

I slutningen af sin rødegørelse kom den højtærede udenrigsminister ind på nogle betragtninger, som gav udtryk for en endogså meget kraftig optimisme med hensyn til de økonomiske og socialpolitiske fremskridt, der kan forventes ved Danmarks indtræden i Det europæiske økonomiske Fællesskab, og i disse betragtninger er jeg ganske enig. Nu er dette fællesskab noget ganske andet end Atlantpagten, men det kan vel betegnes som det konstruktive sidestykke til den rent sikkerhedsmæssige NATO-organisation. Det havde næppe været tænkeligt, at dette fællesskab kunne have vokset, som det har gjort, hvis man ikke havde haft den sikkerhedsmæssige dækning i den forsvarsmæssige organisation. Jeg savnede i den højtærede ministers rede-

gørelse vurderingen af dette positive element i vesteuropæisk politik, den politik, som vi jo har tilsluttet os efter moden overvejelse ved vor anmodning om optagelse i Det europæiske økonomiske Fællesskab. Jeg vil her rejse det spørgsmål, om det ikke var på tide, at vi holdt op med at anvende betegnelserne markedsplaner og fællesmarked for det, vi nu har indskibet os i, og i stedet erstattede dem med ordet fællesskab, som jo dækker tankegangen og er udtryk for noget langt mere positivt end det blot kommercielle.

Nu 16 år efter krigens afslutning og den deraf følgende helt nye balance i verdenspolitikken har vi tilstrækkelig erfaring til at vurdere, hvad vi har været i stand til at udrette i det territorialt indskrumpede, men dog kulturelt og socialt stærke Vesteuropa, og vi kan tillige vurdere, hvad vi ikke har været i stand til at udrette.

Det er min opfattelse, at vor kulturelle styrke navnlig ligger deri, at vi er på et fælles grundlag, der vel kan simplificeres i kristendommen og den hellenistiske kultur, og har kunnet udvikle os i de forskellige lande, i de forskellige områder, hver på sin måde med forskellige folkelige træk, der tilsammen udtrykker det, som man måske lidt dramatisk kunne kalde den europæiske genius. Vore kulturelle fremskridt har altid bygget på gensidig påvirkning, ikke på noget voldsomt påtryk, der kom udefra, men netop på den vekselvirkning mellem de forskellige folkeslag, der igennem de forskellige århundreder har befundet sig på forskellige udviklingstrin.

Det er rigtigt, at det oprindeligt var den truende fare fra den stadig fremturende kommunistiske verdensrevolution, der bragte os nærmere hinanden, men jeg er ikke enig med ministeren, hvis han vedblivende er af den opfattelse, at det har været det eneste eller blot det bærende motiv for de i virkeligheden forbløffende fremskridt, der er gjort henimod en integration i videste forstand i Vesteuropa. Man kan sige, at det har været frygten, der har givet inspirationen, men i alt fald ikke indholdet i det, der er sket.

Den proces, der begyndte med det økonomiske samarbejde i OEEC, bygget op på Marshallhjælpen og ønsket om liberalisering, som kort efter fortsatte i NATO og